

การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

Enhancement of Discipline on Responsibility of the Students

at Tao Ngoi Phatthanasuksa School under the Office of the

นพดล ครสหาย*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา สุวรรณไตรย์**

ดร. ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 2) หาแนวทางการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน และ 3) ติดตามผลการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 26 คน ได้แก่ ผู้วิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษานักเรียนจำนวน 23 คน 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 80 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนที่ไม่ใช่ครูที่ปรึกษาจำนวน 9 คน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 46 คน ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 23 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยเลือกจากนักเรียนจำนวน 23 ห้อง ห้องละ 5 คน จำนวน 115 คน ปีการศึกษา 2557 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการ 2 วนรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบบันทึกรายงานการประชุม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสังเกต แบบประเมิน และแบบบันทึกการนิเทศติดตามสถิติที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และร้อยละ (Percentage) ร้อยละความก้าวหน้า ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ นำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีดังนี้

1.1 สภาพเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า นักเรียนขาด การกำกับดูแลจากครูในการทำกิจกรรมต่างๆ และเมื่อนักเรียนกระทำความผิด ขาดการยกย่องชมเชย นอกจากนั้นความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนอย่างเป็นทางการยังเป็นระบบของครูยังมีน้อย

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน มีดังนี้ 1.2.1) วินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนสายไม่ทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ ส่งงาน ไม่ตรงตามเวลาและทำงานไม่เสร็จทันตามกำหนด 1.2.2) วินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียนไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนและ เขตพื้นที่รับผิดชอบ

คำสำคัญ : การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านนาแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. แนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ในวงรอบที่ 1 ประกอบด้วย

1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคำมั่นสัญญา กิจกรรมประกวดนักเรียนต้นแบบ ต.พ.ศ. กิจกรรมเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และ 3) การนิเทศติดตาม ในวงรอบที่ 2 ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จำนวน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมโฮมรูมและกิจกรรมเยี่ยมบ้าน 2) การนิเทศติดตาม

3. ผลการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า ครูผู้ร่วมวิจัยทุกคน มีความรู้ความเข้าใจ และได้แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบมากขึ้น และมีแนวทางการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน ทำให้นักเรียนมีวินัยและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นทั้งด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ABSTRACT

This study aimed to 1) investigate disciplinary states and problems on responsibility of the students at Tao Ngoi Phatthanasuksa School, 2) find out guidelines of the application on the generation of discipline on responsibility among the students, and 3) monitor effects of the enhancement application of the disciplinary responsibility of the students. The sampling group consisted of 26 participants in the research group comprising the researcher, school director, assistant director of student affairs, teacher-advisors along with 80 respondents including 9 non- teacher-advisors, 46 representatives of the students and 3 representatives of parents/guardians. The target group used for the development included the students of Mathayom Suksa 1-6 in the academic year 2014 from 26 classrooms altogether, 5 students from each classroom= a total of 115 participants. Tools used to collect data were composed of a form of interview, a form of observation, a questionnaire, a form of evaluation and a form of meeting minute as well. Mean, standard deviation, percentage and Percentage of Progress were applied for quantitative data. Descriptive analysis was employed for qualitative data.

The findings of the study were as follows:

1. The states and problems of the discipline on responsibility among the students at Tao Ngoi Phatthanasuksa School were:

1.1 The states of discipline on responsibility of the students revealed that the students faced a lack of control and monitoring on disciplinary activities from the teachers and whenever they did a good deed, they were neglected of being praised of their good deeds. Besides, the teachers encountered a lack of knowledge and understanding on means of development application on the enhancement of systematic responsibility discipline of the students.

1.2 The problems of discipline on responsibility could be divided into 2 aspects: 1.2.1 Self-responsibility indicated that the students' dressing was against the school regulations; they came to school late for the morning flagpole assembly; they handed in their assignment late after the deadline and they

also finished their work late for the designated time. 1.2.2 In case of the social responsibility, it was found that the students rarely help their colleagues clean the classrooms and designated areas.

2. The guidelines of enhancement development of discipline on responsibility among the students in the first spiral comprised 3 means: 1) a workshop, 2) application of disciplinary enhancement on responsibility including the following 6 activities– homeroom activity, commitment activity, model student contest activity, student’s home visiting activity, designated area activity, clean classroom competition activity and home–visiting activity , 3) monitoring supervision in the second spiral comprised 2 means: 1) activity application on the disciplinary enhancement on the students’ responsibility based on 2 activities: homeroom and student’s home visiting activities, 2) monitoring supervision.

3. The effects of the development of enhancing the disciplinary responsibility of the students revealed that every co–researcher gained knowledge, understanding and guidelines to conduct activities on the enhancement of the students’ discipline on self–responsibility and social responsibility as well. This became more systematic and was in the same direction. This made the students able to change their disciplinary behaviors up to a better degree both self– and social responsibilities.

Keywords : Enhancement of Discipline on Responsibility of the Students.

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2559) มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาคนอย่างรอบด้าน เร่งปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพด้วยปฏิรูปปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้มีสาระสอดคล้องกับการดำรงชีวิต ในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ และการแข่งขันในสังคมโลก ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ ที่ยึดหยุ่นให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด สามารถแสวงหาความรู้ และฝึกการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงต่างๆ และมีคุณลักษณะตามที่ประเทศชาติพึงประสงค์ คือเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 6) วินัยเป็นองค์ประกอบสำคัญในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน วินัยจึงเป็นปัจจัยทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่งและเป็นคนที่มีความสุข ซึ่งการดำเนินงานวินัยนักเรียนในโรงเรียนจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีขึ้นด้วยความเอาใจใส่และเป็นจุดเน้นของโรงเรียน (ไพฑูริย์ หงษ์แพง. 2549 : 4) ดังนั้นความมีวินัยจำเป็นต้องพัฒนาและปลูกฝังในระดับต้นๆ ด้วยเหตุผลที่ว่าธรรมชาติของเด็กเล็กมีความยืดหยุ่น รับการอบรมสั่งสอนได้ง่าย โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ปลูกฝังความรับผิดชอบและความมีวินัยให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนได้มากที่สุด (รุ่งอรุณ เทียมลม. 2552 : 2)

โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จัดการเรียนการสอนตามหลักการบริหารและภารกิจที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ โดยโรงเรียนได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และความต้องการของชุมชน โรงเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญที่จะต้องพัฒนาเป็นอันดับต้นๆ คือการมีวินัยในตนเองของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนมีวินัยในตนเองที่ดีแล้วก็สามารถที่จะดำเนินการพัฒนาในส่วนต่างๆ ได้ง่ายและ

เร็วขึ้น จากสถิติการกระทำผิดวินัยนักเรียน และจากสรุปรายงานข้อมูลของครูที่ปรึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 พบว่า นักเรียนบางส่วนประพฤติตน ไม่เหมาะสม คือ การแต่งกายผิดระเบียบโรงเรียน เข้าเรียนไม่ตรงเวลา พฤติกรรมก้าวร้าวต่อครูและนักเรียนด้วยกัน พุดจาไม่สุภาพ ทำลายทรัพย์สินสมบัติทางราชการ ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีความเสียสละ ไม่มีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนและทำงานเกี่ยวข้องกับฝ่ายกิจการนักเรียน มีความตระหนักในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง จึงหาแนวทางที่จะพัฒนาโดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นแนวทางดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบแก่นักเรียน รวมถึงเป็นการตอบสนองต่อกระแส ความต้องการของสังคมและประเทศชาติในการจะสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้มีวินัย เป็นทรัพยากรบุคคล ที่มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนดีและสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขตลอดไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีอะไรบ้าง
3. ผลของการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร

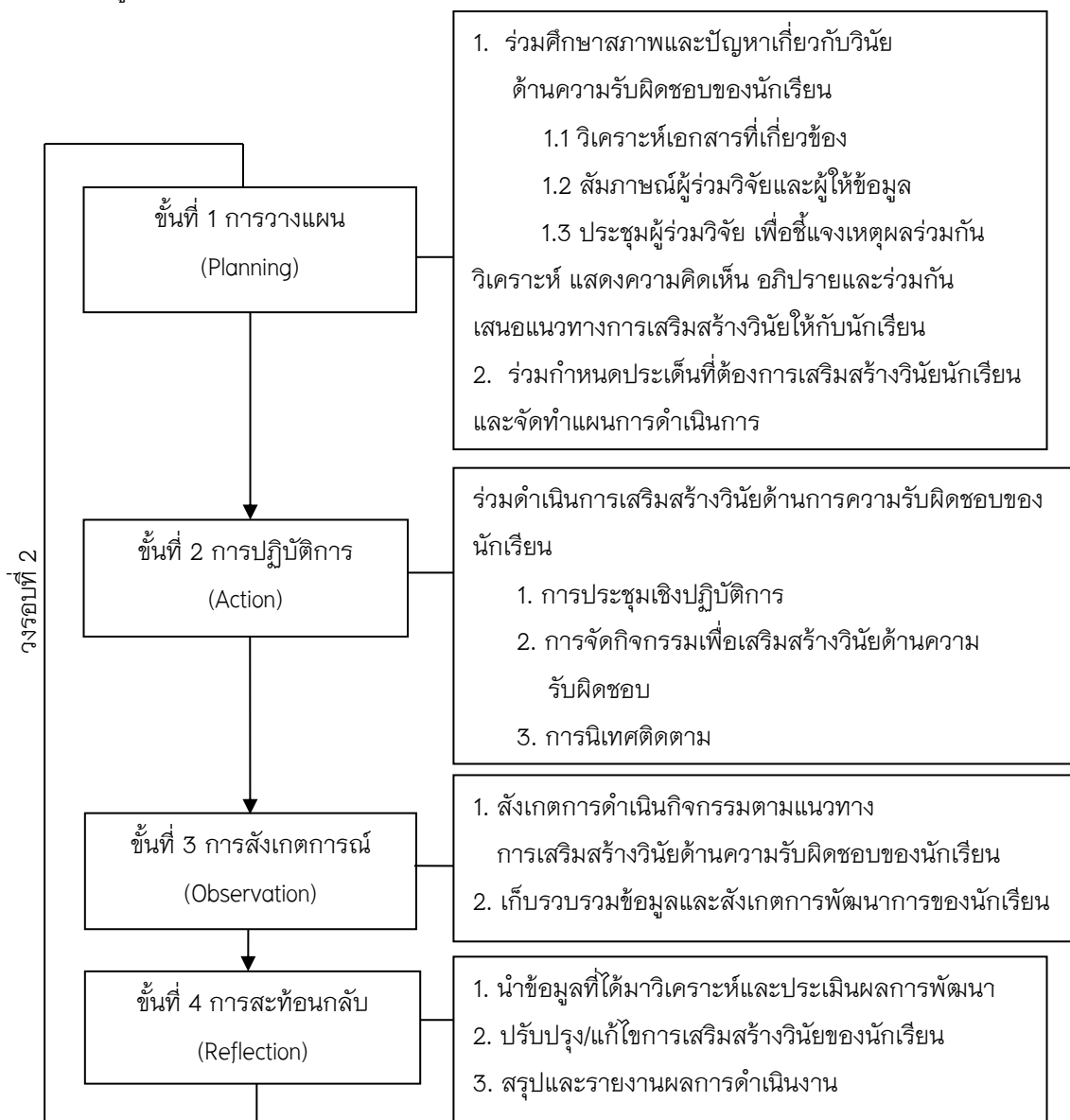
ความมุ่งหมายการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ รายละเอียดแสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียน
เต่างอยพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยใช้รูปแบบการวิจัย
เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นการทำงานร่วมกันของ
คณะครู ในโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 26 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษานักเรียน จำนวน 23 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 80 คนประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 9 คน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 46 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 23 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน
3. กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 115 คน ประกอบด้วย กลุ่มนักเรียนครูที่ปรึกษา เพื่อนนักเรียน แล้วเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องได้รับการพัฒนานิเวศด้านความรับผิดชอบ โดยเลือกจากนักเรียนจำนวน 23 ห้อง ห้องละ 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม ใช้สอบถามผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
2. แบบบันทึกรายงานการประชุม มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บันทึกระหว่างประชุมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงาน
3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย หลังจากเข้าร่วมการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ
4. แบบสังเกต มีวัตถุประสงค์ใช้บันทึกการทำกิจกรรมของนักเรียนเป็นแบบมีโครงสร้าง เพื่อสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย
5. แบบประเมิน เป็นแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นแบบมีโครงสร้าง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 60 – 78) คือ มากที่สุด มีค่าคะแนน 5 มาก มีค่าคะแนน 4 ปานกลาง มีค่าคะแนน 3 น้อย มีค่าคะแนน 2 น้อยที่สุด มีค่าคะแนน 1 ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยประเมินทั้งก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรม
6. แบบบันทึกการนิเทศติดตาม เป็นแบบบันทึกการนิเทศกำกับติดตามแบบปลายเปิดในการเก็บข้อมูลในการนิเทศติดตาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. บันทึกรายงานการประชุม ผู้วิจัยบันทึกการประชุมระหว่างการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อกำหนดแผนและแนวทางการทำวิจัย รวมทั้งมีการสรุปผลและสะท้อนผลเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการทำวิจัย
3. การสังเกต ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยสังเกตพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายตามความเหมาะสมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
4. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
5. การประเมิน ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรม
6. การนิเทศติดตาม ผู้วิจัยบันทึกการนิเทศติดตามผลการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตั้งแต่

เดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน โดยนิเทศติดตามเดือนละ 1 ครั้ง

วงรอบที่ 2 ดำเนินการโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำผลวิจัยวงรอบที่ 1 ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ มาพิจารณา ร่วมกันและปรับปรุงแผนและกิจกรรมเพื่อดำเนินงานในวงรอบที่ 2 ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้ 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย 3) ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และ 4) ค่าร้อยละความก้าวหน้า สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนต่างเขตพื้นที่ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

1.1 ด้านสภาพเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า นักเรียนขาดการกำกับดูแลจาก ครูในการทำกิจกรรมต่างๆ และเมื่อนักเรียนกระทำความผิดขาดการยกย่องชมเชย นอกจากนั้นครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอย่างเป็น ระบบ

1.2 ด้านปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน มีดังนี้ 1) วินัยด้านความรับผิดชอบต่อ ตนเอง ประกอบด้วย ด้านการแต่งกาย พบว่า นักเรียนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สกปรกและแต่งกายไม่ถูกต้องตาม ระเบียบของโรงเรียน ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ใส่เข็มขัดไม่ถูกต้องระเบียบใส่รองเท้าและถุงเท้าไม่ถูกต้องระเบียบ และเหยียบส้นรองเท้า สวมใส่เครื่องประดับที่โรงเรียนไม่อนุญาต มาโรงเรียน และด้านการตรงต่อเวลา พบว่า นักเรียนมาโรงเรียนสายไม่ทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ ส่งงานไม่ตรงตามเวลา และทำงานไม่เสร็จทันตาม กำหนด 2) วินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย การทำความสะอาดห้องเรียนและการทำความสะอาด สะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า นักเรียนไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนและเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2. แนวทางการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ในวงรอบที่ 1 ประกอบด้วย การประชุม เชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคำมั่นสัญญา กิจกรรมประกวดนักเรียนต้นแบบ ต.พ.ศ. กิจกรรมเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และนิเทศติดตาม ในวงรอบที่ 2 ประกอบด้วย 1) การจัด กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และ 2) การนิเทศติดตาม

3. ผลการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า ครูผู้ร่วมวิจัยทุกคนมี ความรู้ความเข้าใจ ได้แนวทางการพัฒนาสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย ของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและต่อสังคมได้อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบมากขึ้น และมีทิศทาง การดำเนินการไปในทางเดียวกัน ผลการ ดำเนินกิจกรรมทำให้นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น โดยจำแนก เป็นด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียนแต่งกายสะอาดถูกต้องระเบียบของโรงเรียน มาทันเวลาเข้าร่วม กิจกรรมเคารพธงชาติ นอกจากนี้นักเรียนยังส่งงานที่ได้รับมอบหมายต่างๆ ตรงต่อเวลา และเข้าชั้นเรียนอย่าง สม่าเสมอ ส่วนวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น ชยันหมั่นเพียร ตั้งใจและ ให้ความร่วมมือในการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบทุกวัน โดยไม่ต้องให้ครูบอก

เพราะทุกคนถือว่าเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันที่จะช่วยกันทำให้เสร็จ ส่งผลทำให้บรรยากาศห้องเรียนน่าเรียน และโรงเรียนมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม น่าอยู่

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

1.1.1 ด้านสภาพเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า นักเรียน ขาดการกำกับดูแลจากครูในการทำกิจกรรมต่างๆ และเมื่อนักเรียนกระทำความผิดขาดการยกย่องชมเชย นอกจากนั้นครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดความตระหนักในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จึงไม่ให้ความสำคัญทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจแนวทางที่ถูกต้องในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

1.1.2 ด้านปัญหาเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน ได้แก่ 1) วินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วย ด้านการแต่งกาย พบว่า นักเรียนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สกปรกและแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ใส่เข็มขัดไม่ถูกต้องระเบียบ ใส่รองเท้าและถุงเท้าไม่ถูกต้องระเบียบและเหยียบส้นรองเท้า สวมใส่เครื่องประดับที่โรงเรียนไม่อนุญาตมาโรงเรียน เช่น สร้อยคอทองคำ ต่างหู กิ๊บติดผมที่มีสีสั่น และด้านการตรงต่อเวลา พบว่านักเรียนมาโรงเรียนสายไม่ทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ ส่งงานไม่ตรงตามเวลา และทำงานไม่เสร็จทันตามกำหนด 2) วินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย การทำความสะอาดห้องเรียนและการทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า นักเรียนไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน และเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคน ไม่มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการฝึกวินัยนักเรียนที่มีประสิทธิผล เนื่องจากวินัยเป็นพื้นฐานที่สำคัญควรจะต้องมีตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต เพราะ เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมที่แตกต่างกันทำให้มีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เด็กที่ถูกเลี้ยงดูโดยขาดการฝึกวินัย หากไม่ได้รับการช่วยเหลือแก้ไข อาจส่งผลให้มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และตัวแปรสำคัญของการสร้างเสริมวินัยที่ดีให้กับเด็ก ก็คือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเด็กในครอบครัวคือพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ส่วนในโรงเรียนคือครู

2. แนวทางพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน มีกิจกรรม จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคำมั่นสัญญา กิจกรรมประกวดนักเรียนต้นแบบ ต.พ.ศ. กิจกรรมเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด และกิจกรรมเยี่ยมบ้าน และ 3) การนิเทศติดตาม ทั้งนี้เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน และนำไปสู่การปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

3. ผลการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า การดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งจำแนกเป็นวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างวินัยด้าน

ความรับผิดชอบของนักเรียน ประกอบด้วย 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมค่าน้ำสนัญญา กิจกรรมประกวดนักเรียนต้นแบบ ต.พ.ศ. กิจกรรมเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และการนิเทศติดตาม ปรากฏว่า วินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง คือ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ การเข้าห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด ผลการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียน มีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก คือ การให้ความร่วมมือในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียนและเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1.1 บุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ต้องร่วมมือกัน อย่างจริงจังในการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคนอย่างยั่งยืน

1.2 ควรดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ และมีการประสานกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่องทั้งที่บ้านและโรงเรียน

1.3 ควรจัดประชุมครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมหรือกลยุทธ์ใหม่ๆ ในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อ จัดทำเป็นแผนพัฒนาตลอดปีการศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อให้นักเรียนขาดวินัยด้านความรับผิดชอบต่อ เพื่อแก้ไขปัญหาให้เกิดความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559)* : ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- งานกิจการนักเรียน, โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา.(2556). *แบบรายงานผลการดำเนินงานฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา*. สกลนคร : โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุง*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ไพฑูริย์ หงษ์แพง. (2549). *การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยพิชัย อำเภอปากชม จังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- รุ่งอรุณ เทียมลม. (2552). *การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สามลดา.